

كۆپ تاراۋ ناقتى شارا شعارىپ، قامداۋدى، بركىلسىزىدىڭكى قامتاماسز ەتتى

□ انار بۇلت \ شىنجياڭ گازەتىنىڭ تىلشەلىرى

تەمەر جول تاراۋلارى قىزمەت ارناۋلى ئېانىن قۇرۇپ، ‹دالەھ – ‹دال ورنالاستىردى، قوبلاششلىق ەتتى، 2183 پوچتا جونەلتۋ– قابىلە. ماۋ قىزمەتكەرى جۇمىس ورنىدارنان تاپچىلماي سىستەدى، قامداۋ – ساۋدا جۇيەسى كۆپ شارانى قاتار قولدانىپ، جەر – جەردىڭ تۇرمىسە- تىق زاتتىق ماتەريالدارمەن جەتكىلىكتى قامداۋۇن، جەتكىزۋدىڭ بركىلسىسز بولۇن، باغانلىڭ ورنىقتى بولۇن بار كۇشپەن قامتاما- سىز ەتتى... نىدەت تۇلغاننان بەرى رايونىمىزدىڭ زات اينالىى، تاسپال جانە قامداۋ – ساۋدا جۇيەسى نىدەتتەن ساقتانۇ – تىزگىندەۋ مەن ‹ۇندىرس جۇمىستارن ىلمىي ‹بىر تۇتاس جوسپارلاپ، جوبا جاساپ، قىزمەتكەر جىبەرىپ، يكەمدى ورنالاستىرىپ، زات اينالمە- نىڭ بركىلسىزدىگىن بار كۇشپەن قامتاماسز ەتتى.

تەمەر جول تاراۋلارى:
ارناۋلى ئېان قۇرىپ، الدىدا تۇرىپ قىزمەت ەتتى

8 - ايدىڭ 20 - كۈنى ناۋماۋخۇ ۋوگزالىنىدا قىزمەتكەرلەر جۇك تىبەڭشىتەردى جۇرگىزىپ، كومىردى پويەزدىڭ توبەسى اشىق ۋاڭونىنا تىبەدى. تولتىرا كومىر تىپەلگەن پويەزدار باياۋ قوز- غالىپ، شىنجياڭنىڭ ئىشى – سىرتىنداعى بازارغا بەت الدى.
”ئىز تاسپال قۇانتىڭ جەتسپەۋ اۋالنا مەڭزەس، بەلسە- نە سايكەستىرىپ، ۋاڭگون قاينارىن ۋىيەمداستىرۇغا بايلاننىس جاساپ، كومىر تاسىپتىن توبەسى اشىق ۋاڭگون سانىن كوبەيتىپ، شىنجياڭنىڭ كومىرىن تاسپالداۋ قاچەتتىن قاناعاتاندىردىق “، – دەدى جۇڭگو تەمەر جولى ‹ۇرمىچى مەكەمەسى توبى شەكىى سە- رىكتەستىڭى قۇمىل زات تاسپالى ورتالىعى ورنالاشتىرۇ، قوبلاىس- شىلىق ەتۇ ورتالىغىنىڭ مەڭگەرۇشىسى لي جانلىڭ.
بىرنەشە كۇننەن بەرى لىنجوۋ – شىنجياڭ تەمەر جولنىدا پويەزدىڭ تىغىزدىعى ارتقان جامعايدا، قۇمىل پويەز سىتەرى، پاراۋوز سىتەرى، زات تاسپالى، ۋاڭگون سىياقتى ورنىدارنىنىڭ كادر، جۇمىشىى – قىزمەتلىشەلى قىيىندىقتاردى جەڭىپ جۇمىس ورنىدارنان تاپچىلماي، جۇمىس كەزەگىن ورنالاشتىرۇدى ساپالە- لاندىرىۇ، پاراۋوزداردى پايدالانۇ ونىمدىلىگىن جوعارىلاتۇ سىياقتى شارالاردى قولدىنىپ، ناۋماۋخۇ سىياقتى ۋوگزالداردا ۋاڭوندارغا كومىر ئىپەن جۇمىستارن ويداعىداي سىستەدى. قازىر قۇمىل ۋاماعىنە- دا ‹ار كۇنىڭى كومىر تاسىپتىن پويەز 22گە جەتتى.

كۇشار – وقۇربۇلاق تەمەر جولى وقۇربۇلاق كومىر كەنىن اشۇ ‹ۇشىن سالنىغان كومىر تاسپالى ارناۋلى تەمەر جولى، تاسە- مالدانانتىن كومىر نەگىزىنەن قاشقار، حوتان، اقسۇ ايمىقنارىنا جانە قىزلىسۇ قىرىمز اۋتونوميالى وبلىسىنا جونەلتىلەدى. نىدەتتەن ساقتانۇ – تىزگىندەۋ كەزىندە، تەمەر جول تاراۋلارى تاسپال قۇانتىن كۇشار – وقۇربۇلاق تەمەر جولنىا وپىستىردى، جۇڭگو تەمەر جولى ‹ۇرمىچى مەكەمەسى توبى شەكىتى سەرىكتەستىگىنىڭ اقسۇ پويەز ۋچاستىيكاسى سىياقتى ورنىدار اقسۇ، كۇشار، ارال سىياقتى جەر- لەردەڭى بوساتىلغان توبەسى اشىق ۋاڭونداردى ەڭ الدىمەن كۇشار – وقۇربۇلاق تەمەر جولنىا اپارىپ، كومىر تاسىدى.

قاشقار زات تاسپالى ورتالىعى وقۇربۇلاق تىجارات ‹بو- لىمى الدىن الا جوسپارلاپ، 2 جۇك تىپەڭگى جانە 13 تىپەۋ – ‹ۇسىرۇ جۇمىشىسىن كۇبەيتىپ، وندىرىسكە ۋىيەمداستىرۇ ‹تارتىپىن ساپاللاندىرىۇ ارقىلى ۋاڭگونغا تىپەۋ ونىمدىلىگىن جوعارىلاتىپ، كۇندىك تاسمۇ مولشەرىن ارتتىردى. 8 - ايدىڭ 1 - كۇنىنەن 18 – كۇنىنە دەپىن وقۇربۇلاق تىجارات ‹بولىمىنىڭ زات جونەلتۇ مولشەرى 471 مىڭ 500 توننا بولىپ، كاسىپ سالامى تىزبەڭنىڭ، قامداۋ تىزبەڭنىڭ ورنىقتىلىغىن پارمەندى قامتاماسز ەتتى.

نىدەتتەن ساقتانۇ – تىزگىندەۋ كەزىندە، شىنجياڭ تەمەر جولى خالىق تۇرمىسىن جانە ‹تۇپىندى زاتتىق ماتەريال تاسپالە- داۋدى توڭمىرەكتەيى تىرىپ، قىزمەت ارناۋلى ‹بانىن قۇرىپ، قا- تىستى تاراۋلارمەن بىرىقتىلپقەن ۇشئاسىپ، ‹تۇپىندى زاتتىق ما- تەريالدار تاسپالى ىنفورماتىياسىن ۇعىسىپ، خابارلاپ، دالەھ – ‹دال ورنالاستىرۇ جاساپ، قوبلاششلىق سىتەپ، ۋاڭوندارغا تىپەۋ – تۇسىرۇگە ۋىيەمداستىرۇ، جۇك ورنىن ورنالاستىرۇ سىياقتى چاقتار- عا ‹تۇپىندى بەيىمەهلەپ، خالىق تۇرمىسىنا قاچەتتى زاتتىق ماتەر- يالداردى تاسپالداۋغا بەلسەنە جاسىل ارنا اشتى. سونمەن بىرگە شىنجياڭنىڭ تەمەر جول تاراۋلارى شىنجياڭ شىندەھكى ‹ىر كا- سپورنىدارمەن بايلانستى كۇشەيتىپ، كاسپورنىدارمەن قىل قو- پىسقان ‹وزارا قامتاماسىز ەتۇ كەلىسپەن تىياناقتاندىرىپ، تاسپال جوباسىن جاساپ، كەمەلەندەندىرىپ، ۋاڭوندارغا تىپەۋگە جەدەل ۋىيەمداستىرىپ، ۋاڭوندارغا كۇندىك تىپەۋ جوسپارىنىڭ تىياناقتاندى- رىلۇن قاداعالاپ، كومىر – ەلەكتىر، چىمپىا ونەر-كاسىبى، مەتال رۇداسى سىياقتى كۆپ تۇنىنلاتتىن زاتناردىڭ تاسپالدىانۇىن قامتاماسىز ەتتى.

پوچتا جۇيەسى:

كۆپ شارانى قاتار قولدانىپ، جوعارى ونىمدىلىكپەن جەتكىزدى

نىدەت تۇنلغاننان بەرى پوچتا جۇيەسىنىڭ قىزمەتكەرلەرى قامداۋغا، بركىلسىسزىدىككە كەپىلدىك ەتۇدىڭ الدىڭغى شەبىندە ەرىلكپەن شايقاس جاساپ، ەمدەۋ، نىدەتتەن ساقتانۇ زاتتىق ما- تەريالدارى مەن تۇرمىستىق قاچەتتى بۇيىمداردىڭ تاسپالىن بار كۇشپەن قامتاماسىز ەتتى. 8 - ايدىڭ 15 – كۇنىنە دەپىن بۇكىل را- يونىداعى پوچتا ورنىدارنىندا جىبنى 2183 جونەلتۇ – قابىلداۋ قىزمەت- كەرى جۇمىس ورنىدارنىنان تاپچىلماي سىستەدى. 8 - ايدىڭ 1 – كۇنىنەن 1۵ – كۇنىنە دەپىن بۇكىل رايونىنىڭ ەلەمدەملەردى، جەدەل قولمالداردى ‹بىر جاشقى ەتۇ مولشەرى 7 مىلليون 800 مىڭ 300 داناعا، قابىلداۋ – جونەلتۇ مولشەرى ‹بىر مىلليون ۶30 مىڭ داناعا جەتتى، 1۱7.29 توننا نىدەتتەن ساقتانۇ زاتتىق ماتەريالىن، 24 مىڭ 577 دانا تاپسىرىستىق بۇيىمدى جەتكىزىپ بەردى.

8 - ايدىڭ 16 – كۇنى ساعات ۰8دەن 30 مىنۇت وتكەن مولشەردە ‹ۇرمىچى قالالىق پوچتا بولىمىشە سەرىكتەستىڭى ساۋدا كاسپورنىدا- رى ورتالىغىنىڭ جەتكىزۇشىى جىڭ لىلىن اۋتوكولىگمەن انىيڭجۇيەگە بارىپ، الدۇمەتتىك اۋماق تاپسىرس بەرگەن كوكونىس بۇماسىن لىپ، ‹بىر – بىرلەپ سالىستىرعان سوڭ شەتتىنەن جەتكىزىپ بەردى.

قازىر ‹ۇرمىچى قالالىق پوچتا بولىمىشە سەرىكتەستىگىندەكى جۇمىس سىتەپ چاقتان قىزمەتكەر 1۱18، مۇنىڭ شىشىندە جەتە- كىزۇشى قىزمەتكەر 794، 466 پوچتا اۋتوكولىگى الەۋمەتتىك اۋماقتاردىڭ تويىتىق ساتىپ الۇىنا جانە ‹نۇرلى زاتتىق ماتەر- يالداردى جەتكىزۇگە قىزمەت وتەۋدە. 8 - ايدىڭ 10 – كۇندە- نەن 16 – كۇنىنە دەپىن ‹ۇرمىچى قالامى جىبنى 241 مىڭ جەدەل جولدامانى قابىلداپ، جونەلتتى، 6985 دانا تۇرمىستىق زاتتىق ماتەريالىن، 3321 دانا نىدەتتەن ساقتانۇ زاتتىق ماتەريا- لىن، 2000نان استام جوعارى مەكتەپكە قابىلدانۇ خابارلاھامسىن قالا شىشىندە جەتكىزدى.

”ىلە كوكونىس – جەمىس ارناۋلى جەلىسى“ پوچتا جولى اشلىدى، ”پوچتانىڭ اۋىل شارۋاشلىغىنا دەم بەرۇ بويىنشا جەتە- كىزۇى“ ۋيشىن توبى قۇرىلدى، جۇڭگو پوچتا توبى شەكىتى سە- رىكتەستىڭى ىلە قازاق اۋتونوميالى وبلىستىق بولىمىشە سەرىكتەسە- تىگىنىڭ 708 قىزمەتكەرى اوتىلاپ الدا ‹جۇردى، 8 - ايدىڭ 1 – كۇندە- نەن 15 – كۇنىنە دەپىن 140تان استام كوكونىس ‹وسىرۇشى دىيانىڭ، جەمىس ‹وسىرۇشى باغبانىڭ 38.3 توننا جەمىس – كو- كونىسىن ساتىسىپ، 102 ساۋدا سارايىدىڭ، ەرەن بازاردىڭ جانە جەتكىزۇ ‹تۇپىنىنىڭ قاچەتتىن قاناعاتاندىردى.

8 - ايدىڭ 7 – كۇنىنەن بەرى جۇڭگو پوچتا توبى شەكىتى سەرىكتەستىڭى بۇراتالا موڭغۇل اۋتونوميالى وبلىستىق بولىمىشە سەرىكتەستىگىنىڭ 125 پوچتاشىسى يىتتەرەنت جەلىسىندە جانە يىتتەرەنت جەلىسىنەن تىسى ۇشئاسقان تاسلىمەن شارۋالارغا، ەلەكە- روىدى ساۋدامەن شۇبىلدانۇشىلارغا ساتۇ جانە تاۋار جونەلتۇ ار- ناسىن اشىپ، شارۋالاردىڭ 21.37 توننا ‹جۇزمى، قىزئاق، جۇڭگە- رى سىياقتى اۋىل شارۋاشلىق ونىمدەرىن ساتۇنىنا كومەكتەسىپ، الەۋمەتتىك اۋماققا سايكەسىپ قالا شىشىندە 2349 دانا تۇرمىستىق زاتتىق ماتەريالىن جەتكىزدى.

جۇڭگو پوچتا توبى شەكىتى سەرىكتەستىڭى قاشقار ايمىاقتىق بولىمىشە سەرىكتەستىگىنىڭ 480 قىزمەتكەرى الەۋمەتتىك اۋماقە- تىڭ تويىتىق ساتىپ الۇىنا جانە ‹نۇرلى زاتتىق ماتەريالداردى جەتكىزۇنە قىزمەت وتەپ، 10.28 توننا نىدەتتەن ساقتانۇ زاتتىق ماتەريالدارىن تاسپمالداپ جەتكىزدى. ‹ارقايسى اۋدان، قالالاردىڭ پوچتا ورنىدارى جەىرگىلىكتى ورنىن ۇكىمەتمەن جانە اۋىل – قىستاق سەلبەستىك كوپپەراتىپتەرەمەن بەلسەنە ۇشئاسۇمەن بىرگە اۋىتاسپىالىق زات تاسپالىمەن بايلاننىس جاساپ، بۇكىل ايمىقتىڭ اۋىل شارۋاشلىق ونىمدەرىنىڭ بركىلسە- سىز جونەلتىلۇنە شىنايى كەپىلدىك ەتتى.

قامداۋ – ساۋدا جۇيەسى:

اينالىمدى بركىلسىزەندىرىپ، قامداۋغا شىنايى كەپىلدىك ەتتى

نىدەت تۇلغاننان كەپىن، اۋتونوميالى رايونىنىڭ قامداۋ – ساۋدا جۇيەسى كۆپ شارانى قاتار قولدانىپ، جەر – جەردى ۋەن- دىرس، تۇرمىستىق زاتتىق ماتەريالدارمەن قامدادى، جەتكىزدى جانە باغانىڭ ورنىقتى بولۇن بار كۇشپەن قامتاماسىز ەتتى. ‹ۇرمىچى قالالىق قامداۋ – ساۋدا كوپپەراتىپى ‹ارقايسى را- يونداردىڭ (اۋدان) قامداۋ – ساۋدا سەلبەستىك كووپەراتىپتەنە- رىن، كوپپەراتىپكە قاراستى كاسپورنىداردى زات قاينارى ار- ناسىن بەلسەنە كەڭەيتىۋگە ۋىيەمداستىرىپ، ساتىپ الۇ سەرىپىنىن ارتتىرىپ، تاۋارمەن قامداۋ جانە زاپاس ساقتاۋ قۇانتى ارتتىرە- دى. نەگىزىڭى قالا رايونىنداعى ساۋدا سىتەرى تاراۋلارمەن بايلانىس جاساۋ ارقىلى ‹ۇرمىچى قالالىق قامداۋ – ساۋدا كوو- پەراتىپى قاراستى كاسپورنىداردىڭ كەمىتكىزۇ قۇانتىن بارنىشا ساۋلەندەندىرىپ، 8۵ الەۋمەتتىك اۋماققا، شاعىن اۋماققا جانە كو- كونىستەردى تىكە ساتۇ دۇكەندەرىنە كوكونىس پەن اۋىل شارا- ۋ شىلىق قوسىمىشا ونىمدەرىن جەتكىزدى.

قاشقار ايمىاقتىق قامداۋ – ساۋدا سەلبەستىك كوپپەراتىپى تۇپىنىنەن تۇپىنگە دەپىنگى قامداۋ مەن ساتۇدى ۇشئاستىرۇ جۇمىە- سىن ويداعىداي سىتەپ، ‹ار كۇنى تولايمى ساتۇ بازارلارن ىشكە- رىلەي ارالاۋغا قىزمەتكەر ورنالاستىرىپ، تۇرمىستىق زاتتىق ما- تەريالدارغا ساناق جاساۋ، ‹بىىر – بىرلەي انىقتاۋ ورسىتەتىپ، زاتتىق ماتەريالدارمەن قامداۋدى قامتاماسىز ەتۇدى ‹بىر تۇتاس جوسپارلاپ، ساتۇداعى قىيىندىقتاردى شەشۇگە كومەكتەسىپ، جەر- گىلىكتى ورنىنداعى 4 ‹بىرىنىشى دارەجەلى تولايمى ساتۇ بازارىنىڭ ‹تۇپىندى زاتتىق ماتەريالداردى تاسپتىن 700 دانا اۋتونوميول جولحاتان اۋىنا كومەكتەسىپ، زات اينالىمىنىڭ بركىلسىسزدىگىنە شىنايى كەپىلدىك ەتتى. ‹پاينز اۋات اۋداندىق قامداۋ – ساۋدا كوو- پەراتىپى 13 نەگىزىڭى ساتى كوپپەراتىپىنە سۇيەنىپ، ‹ار كوو- 200 توننادان استام ‹ار ‹نۇرلى كوكونىس، 300 توننادان استام ۇن، كۇرىش، ازىقتىق ماي اكەلىپ زاپاس ساقتادى.

حوتان ايمىاقتىق قامداۋ – ساۋدا سەلبەستىك كوپپەراتىپى جۇيەدەڭگى ساۋدا اينالىم كاسپورنىدارىن ‹ۇندىرس كاسپورنىدا- رى، ‹كەپشىلىك بازارلىرى سىياقتلارمەن ۇشئاسۇغا ۋىيەمداستىرىپ، زاتتىق ماتەريالدارمەن قامداۋدى جانە زاپاس ساقتاۋدى ارتتە- رىپ، كۇندىك ساناق ‹ادىسىن قولدانىپ، بازارداعى ساتىلۇ جانە قامبادا ساقتاۋ وزگەرىسى اۋالنىن دەر كەزىندە يگەرىپ، ‹ار كۇنى بەلگىلەنگەن ۋاقتتا جەرگىلىكتى ورنىندارداعى 40 قالا الەۋ- مەتتىك اۋماعىن، 18 قىستاق تۇرىعدىنار كومپەتتىن ‹نۇرلى زاتتىق ماتەريالدارمەن قامدادى، سونداي – اق بازار باقىلاۋ – باسقارۇ تاراۋلارنىا سايكەسىپ، باعا ‹وسىرۇ ئىنفورماتسىيالارن ويدان شىعارۇ، تاراتۇ سىياقتى زاڭعا قايتىۋ ارەكتەتكەرگە سوققى بەرۇ سەرىپىنن ارتتىردى.

(**تىلشى لۇ فېڭباۋ، قاتناسقان تىلشەلەر فان چىيۇڭيان، توپيا، ەرىكتى ئىلشى ياك جىمىڭ)**

(بىسى 1 – بەتتە)

نىدەتتەن ساقتانۇ – تىزگىندەۋ مەن ەكونوميكا- لىق، قوعامدىق دامۇدى جوعارى ونىمدىلىك- پەن ‹بىر تۇتاس جوسپارلاپ، دامۇ مەن حا- ۋىيىسىزدىكتى ‹بىر تۇتاس جوسپارلاپ، انا- اناغۇرلىم ‹ونىمدى، اناغۇرلىم ‹ادىل، اناغۇرلىم باياندى، اناغۇر- لىم حاۋىيىسىز دامۇدى جۇزەگە اسىرۇدى لىگەرلەتۇ كەرەك.

‹بىرىنىشى، چاڭئالق اشا دامۇعا تاباندى بولسى، ارتۇدىڭ قوزغۇشى قۇانتىن اۋستىرۇ- دى لىگەرلەتۇ كەرەك. چاڭئالق اشۇ ارقىلى دامۇعا دەم بەرۇ سىرتاڭگىياسىن زور كۇشپەن اىقارىپ، ىلىم – تەحنىكادا چاڭئالق اشۇ ‹تۇ- زىلىسى مەحلىزىمىن ساپاللاندىرىپ، كەمەلە- دەندىرىپ، ”تۇرت جاق سەلبەستىگىن“ تە- رەڭدەتىپ، ”ەكى رايوننىڭ“ جوعارى ساپالى قۇرىلىسىن، دامۇنى لىگەرلەتەپ، كاسپورنى- داردىڭ تەحنىكادا چاڭئالق اشۇىن قولداۋ سەرىپىنن ارتتىرىپ، چاڭئالق اشۇ سالاسنا با- تىلدىنپقەن قارجى قوساتىن ساياساتتىق باعدار قالىپتاستىرۇدى لىگەرلەتەپ، دارىندىلاردى دامىتۇ ارنايى قورنىان ويداعىداي پايدالانىپ، ىلىم – تەحنىكا دارىندىلارنىڭ ومىر شەڭدىك كۇشىن تولىق قاۋلاتىپ، ىلىم – تەحنىكا جە- تىستىكتەرىن كادەگە جاراتۇدى جەدەلدەتەپ، دامۇدىڭ چاڭا قوزغۇشى قۇانتىن، چاڭا با- سىمدىغىن سوھداۋ كەرەك.

ەكىنشى، سايكەستى دامۇعا تاباندى بولسى، دامۇدىڭ تۇتاس تۇلغالىق سىپاتىن كۇشەيتىۋ كەرەك. مۇناي، تابىيىي گىاز، كومىر، كەن ونىمىدەرى، امىتىق، ماقتا، جەمىس – جىدەك جانە كوكونىس سىياقتى بايە- لىقتار مەن كاسىپ سالالارنىڭ بۇكىل ەل ەكونوميكاسىنىڭ كەلىلى جامعايدىنداعى ماڭىز- دى رولىن تولىق ساۋلەلەندىرىپ، وسى زا- مانغى كاسىپ سالامى جۇيەسىن بەلسەنە ورن- ناتىپ، نازاردى قاتناسا، ەنەرىگيا، سۇ يىگىلە- گى، خابارلاشۇ، قالا – قالاشىق سىياقتى ‹تۇ-

(باسى 1 – بەتتە)

نىدەتتەن ساقتانۇ قىزمەتىنىڭ ‹سى جۇزىندىد- كىمەن جانە ساقتالىپ وتىرعان ماسەلەلەر مەن ۇشئاستىرىپ، جەكە – جەكە ىلمىي تۇجىرىم جاساۋ، جوعارى، ورتا، تومەن حاۋىپ – قا- تەرلى رايونداردى دالەھ – ‹دال ‹بولۇ؛ 9 – نۇسقاداعى ساقتانۇ – تىزگىندەۋ جوباسىن ۋىيە- رنەتۇدى، باۋلۇدى كۇشەيتىۋ؛ ىنفورماتسىيا قا- مالنى بۇزىپ، ىنفورماتسىيا جەتكىزۇ مەحائىز- مىن بركىلسىسز دەندىرۇ؛ الەۋمەتتىك اۋماقتى باسقارۇ، تاراۋ، كەڭەيتىۋ حاۋىپ – قاتەرى كوزەندىرىپ باسقارۇغا سۇيەنىپ، سوڭغى ‹بىىر – بىرلەي تەكسەرۇدى كۇشەيتىۋ؛ حسۇان تەكسەرۇدىڭ ”ۋىتەمدى ولشەمىنە“ تاباندى بولسى، حسۇان تەكسەرۇدىڭ ساپا- سىن، ونىمدىلىگىن جوعارىلاتۇ؛ بەلگىلەنگەن شىپاخانالاردىڭ ەمدەۋگە الۇ جۇيەسى مەن ولشەمىن ايفىنداپ، ”قارتتار مەن بالالاردى“ ىلمىي ەمدەۋدى جانە نەگىزدىك اۋرۇرى، قارتتار اۋرۇرى سىياقتى ەرەكشە اۋرۇلارى بار ناۋقاستاردى كۆپ سالالى قۇتقارپ – ەمدەپ، جەڭىل ناۋقاستاردىڭ اۋىر ناۋقاسقا اينالۇىن تەجەۋ؛ قۇرىلىس جۇمىس ورنى، يەمدەۋ قۇرىلىمى، قارتتاردى كۇتمەدەۋ يىگىلك قۇرىلمى سىياقتى ‹تۇپىندى ورنىدار- داعى ساقتانۇ – تىزگىندەۋدى ويداعىداي سىتەپ، اۋاشالاۋ ‹تۇپىنى، فاڭشاڭ شىپاخانا- سى سىياقتلاردان حاۋىپ – قاتەردىڭ سىرتقا شىقۇىنان قاتاڭ ساقتانۇ؛ الدىڭغى شەپتەڭگى ساقتانۇ – تىزگىندەۋ، قىزمەت وتەۋ، قامتاما- تەسىپ، نازاردى ‹تۇپىندى رايوندارغا، شەشۇشى بۇندارغا ‹دال كۇش سالۇعا شو- ىرلاندىرىپ، نىدەتتەن ساقتانۇ – تىزگىندەۋ- دەن قامال الۇ شايقاسىن باتىلدىقپەن ويداعە- ئىپاى جۇرگىزىپ، جەڭسىكە قول جەتكىزۇ كەرەك. ‹بىرىنىشى، حسۇان تەكسەرۇ كۇشتە- رى بايلىغىن ساپاللاندىرا ورنالاستىرىپ، پىكىر – ۇسىنستىرادى مالەقويىدى، ما شىڭرۇي، ەرىكن تۇنپىاز قاتارلىلار سوزدەردى مۇقيات تىڭداپ، قاتىستى اۋىلداردى قايتا – قايتا سۇراسە- تىرىپ، نىدەتتەن ساقتانۇ – تىزگىندەۋدىڭ ناقتى شارالارن اقلداستى، تالقلادى.

ما شىڭرۇي اۋتونوميالى رايوندىق پارىتكوم، ۇكىمەت جانە يىڭخۇان اتىنان ‹ار- قايسى ماھانناردىڭ رايونىمىزدىڭ نىدەتتەن ساقتانۇ – تىزگىندەۋىنە زور قولداۋ كورسەتە- كەندىگىنە جانە بار كۇشپەن جەتەكشىلىك ەتە- كەندىگىنە شىن جۇرەكتەن العىسى ايتىپ، جۇمىس ورنىدارنىنان تاپچىلماي سىتەپ چاقتان قالىڭ ەمدەۋ – كۇتمەدەۋ قىزمەتكەر- لەردى مەن نىدەتتەن ساقتانۇ – تىزگىندەۋ- دىڭ الدىڭغى شەبىنەن ات سالىسىپ چاقتان قىزمەتكەرلەردەن قىقلاسىپەن حال سۇرادى، ول بىلاي دەپ اتاپ كورسەتتى؛ ماھاننار-

پىندى سالالارغا شوغرلاندىرىپ، نەگىزدىك قۇرىلمى قۇرىلىسىن لايىقتى تۇردە الدىعا ‹وتىپ ورسىتەتىپ، قالا، اۋىلدىڭ توغىسىپالى دامۇى مەن وڭىرلەردىڭ سايكەسە دامۇىن جەدەلدەتەسىپ، يىڭخۇان مەن جەىرگىلىكتى ورنىنىڭ توغىسىپالى دامۇ دەڭگەپىن جوعارىلا- تىپ، وڭىستىك شىنجياڭنىڭ ەكونوميكالىق، قوعامدىق دامۇى مەن خالىق تۇرمىسىنىڭ چاقسارۇىن زور كۇشپەن لىگەرلەتۇ كەرەك. ‹ۇشىنىشى، جاسىل دامۇعا تاباندى بولسى، دامۇدىڭ باياندىلىغىن كۇشەيتىۋ كەرەك. ەكولوگىيالىق ورتانى قورعاۋدى جانە كوركەپتۇدى كۇشەيتىپ، تاۋ، سۇ، ورمان، اتىز، كول، جايلىم، قۇمدى ‹شولىدى ‹بىر تۇلعالاندىرىپ قورعاۋدى جانە جۇيەلى تاللىقتىڭ ەكولوگىيالىق ورتانى قورعاۋدى باقىلاۋ – تەكسەرۇدە اڭمىس تەكەن ماسەلەلە- رىن رەتتەشۇ – تىسۇزەتۇدى ويداعىداي يگەرىپ، كورىكتى شىنجياڭ قۇرۇ؛ مەملە- كەتتىڭ ەنەرىگيا حاۋىپسىزدىگى سىرتاڭگىيا- سى مەن كومىر قىشقىل گازىنىڭ شىعارىلە- ۋىن ەڭ جوعارى مانەنەن اسىرماۋدى، كومىر قىشقىل گازىن بەيتاراپتاندىرۇدى ‹بىر تۇتاس جوسپارلاپ جانە وعان تەڭ ‹مان بەرەپ، چاڭا ەنەرىگيا كاسىپ سالامىن جەدەل دامتەپ، ولعايتىپ، ەكو- نوميكالىق، قوعامدىق دامۇدىڭ جايىپاي جاسىل تىپىكە بۇرىلىس جاساۋىن لىگەردە- لىمەتۇ؛ سۇ بايلىغىن جوعارى ‹ونىمىدى سەپتەۋ، ۋىلەسىمدى پايدالانۇ دەڭگەپىن ‹بىر تۇتاس جوسپارلاپ جانە جوعارىلاتىپ، سۇ ۇنەمدەشۇ، سۇ ساقتاۋ، سۇ جەتكىزۇ جۇ- مىسىن ويداعىداي سىتەشۇ كەرەك.

‹تورتىنىشى، اشىق دامۇعا تاباندى بولسى، سىرتقا ەسىك اشۇدىڭ چاڭا ارناسىن قالىپتاستىرۇ كەرەك. جوعارى دەڭگەپىدە ەسىك اشۇ سەرىپىنن ارتتىرىپ، شىنجياڭنىڭ وزىندىك وڭىرلىك سىپاتتى ەسىك اشۇ سىترا-

دىڭ پىكىر – ۇسىنستىارى ىلمىي دا دالەھ – ‹دال، ‹سى جۇزىندىككە ۋىلەسەدى، باعتتا- ماللىعى، كاسىيلىگى، اتقارمىدىلىعى ەرەكشە كۇشى، ‹بىزدىڭ نىدەتتەن ساقتانۇ – تىزگىنە- دەۋ قىزمەتتىن ويداعىداي سىنەۋىمىزگە ناقتى جەتەكشىلىك ەتەدى جانە ونى پارمەندى ىلە- گەربەلەتەدى. قازىرگى ۋاقىتتا رايونىمىزدىڭ نىدەتتەن ساقتانۇ – تىزگىندەۋ قىزمەنىندە بەلە- گىلى ناتىجەلەرگە قول جەتتى، الايدا ‹ئىشارا رايونداردا جاسىرىن تاراۋ ‹الى تولىق تەجەلە- گەن جوق، تاراۋ، كەڭەيتىۋ حاۋىپ – قاتەرى ‹الى دە ورنىن تەبۇدە، ساقتانۇ – تىزگىندەۋ جامعايدى ‹الى دە قاتاڭ دا كۇردەلى. ياس شۇجى شى جىنپىڭنىڭ نىدەتتەن ساقتانۇ – تىزگىندەۋ جونىندەگى ماڭىزدى سوزدەردە- نىڭ، ماڭىزدى نۇسقاۋلارنىڭ رۇحنىن ىشكە- رىلەي دايەكتىلەندىرىپ، تىياناقتاندىرىپ، مەملەكتەتتىك كەڭەسى بىرلەسىپ ساقتانۇ، بىر- لەسىپ تىزگىندەۋ مەحائىزىمى چاپلىلىق گرۇپپاسى شىنجياڭ قىزمەتى گرۇپپاسىنىڭ تا- لپاتپاى بويىنشا، ماھانناردىڭ ۇسىنىس – پىدە- كىرلەرىن تولىق قابىلداپ، ۇلگى لىپ، ”يكەمدى نولىگە ‹تۇسىرۇ“ باس باعىستان اۋىتقىماۋعا تاباندى بولپ، سىنقىدا بەكەمە- دەپ، تاباندىلىقتى ساقىتاپ، ۋاقتىقا قاراي، اۋقىمعا قاراي، جەىرگىلىكتى جامعايداعا قاراي ساقتانۇ – تىزگىندەۋ تاكىتىكاسىن رەتتەپ، جوعارى دالدىكپەن حسۇان تەكسەرۇدى ‹تۇپىن، دالەھ – ‹دال سارالاپ تەكسەرۇدى، اۋاشالاۋدى، باسقارۇ – تىزگىندەۋدى تەتىك ەتسىپ، نازاردى ‹تۇپىندى رايوندارغا، شەشۇشى بۇندارغا ‹دال كۇش سالۇعا شو- ىرلاندىرىپ، نىدەتتەن ساقتانۇ – تىزگىندەۋ- دەن قامال الۇ شايقاسىن باتىلدىقپەن ويداعە- ئىپاى جۇرگىزىپ، جەڭسىكە قول جەتكىزۇ كەرەك. ‹بىرىنىشى، حسۇان تەكسەرۇ كۇشتە- رى بايلىغىن ساپاللاندىرا ورنالاستىرىپ، ‹ۇش اۋماقتى“ ‹بولۇ جانە باسقارۇ تالابىن قاتاڭ تىياناقتاندىرىپ، اۋرۇدىڭ الدىن الۇ جانە تىزگىنە- ورتا حاۋىپ – قاتەرىلى وڭىرلەرگە ويىستە- رىپ، جوعارى حاۋىپ – قاتەرىلى رايونداردا ‹بىر ادامغا ‹بىر پىروپىركا بويىنشا تەكسەرۇ- دى ويداعىداي يگەرىپ، تەكسەرۇدىڭ باعتە- تاماللىغىن، ونىمدىلىگىن جوعارىلاتۇ كەرەك. ەكىنشى، اۋاشالاۋغا تىيىستىلەردى مۇكىمىندە- گىنىشە اۋاشالاپ، نىزىنە ‹تۇسۇ كولىمەن كە- گەيتىپ، اۋاشالاۋ تىزبەگىن ۇزارتىپ، اۋاشا- لاۋ ورنىدارىن تولىق دايىىنداپ، بولىمدى بولغاندار، اورۇ بەلگىسى جوق جۇمىداۋش- لار جانە وعان ‹جىبى جۇسۇشىلار، جاناما- لاي جۇسۇشىلار سىياقتى جايلى تىزبەكتەگى حاۋىپ – قاتەرى بار ادامداردى اۋاشالاۋدى، باسقارۇ – تىزگىندەۋدى تىنغىللىقتى تىياناقتاند- ىردۇ كەرەك. ‹ۇشى